

1

OTÁZKA: Čím sa živiš?

ODPOVEĎ: Zlým spánkom.

Thomas Dekker: *Vznešený španielsky vojak*

„Dúfam, že zomrel niekto fakt slávny, Strike,“ ozval sa chrapľavý hlas v telefóne.

Mohutný neoholený chlap kráčajúci tmou s mobilom pritisnutým na ucho sa uškrnul. O chvíľu malo svitať.

„Ste blízko.“

„Je šesť hodín ráno, doriti!“

„Pol siedmej, ale ak chcete to, čo som získal, musíte si po to prísť,“ povedal Cormoran Strike. „Som neďaleko. Kúsok odtiaľto...“

„Ako viete, kde bývam?“ vyštekol hlas.

„Sám ste mi to povedali.“ Strike potlačil zívnutie. „Predávate byt.“

„Ach,“ upokojil sa muž na druhom konci. „Máte dobrú pamäť.“

„Kúsok odtiaľto je nonstop otvorená kav...“

„Serte na to. Zastavte sa neskôr v kancelárii...“

„Ráno mám stretnutie s ďalším klientom, Culpepper. Platí mi viac ako vy a celú noc som nespal. Ak to chcete použiť, potrebujete to hneď.“

Muž zastonal a Strike začul šuchot prikrývky.

„Dúfam, že máte horúce novinky.“

„Smithfield Café na Long Lane,“ odvetil Strike a zložil.

Pri chôdzi dolu kopcom mal neistejší krok ako zvyčajne. Smeroval k trhu Smithfield Market, ktorý v tej zime a tme vyzeral ako obrovský mo-

nolit – hranatý viktoriánsky chrám zasvätený mäsu, kde sa každý deň od štvrtého ráno už niekoľko storočí vykladalo, krájalo, balilo a predávalo mäsiarom a reštauráciám po celom Londýne. Strike začul v prítomí krik, hlasné príkazy, vrčanie a pípanie cúvajúcich dodávok, ktoré vykladali zabitú zvieratá. Vyšiel na Long Lane a zamiešal sa medzi ostatných zababušených chlapov, ktorí si plnili pondelňajšie povinnosti.

Skupinka rozvážačov vo fosforeskujúcich bundách a v rukaviciach s hrnčekmi s čajom postávala pod sochou kamenného gryfa, ktorá držala stráž na rohu budovy. V tme na druhej strane cesty žiarila ako nekrytý kozub dvadsaťštyri hodín denne otvorená kaviareň Smithfield Café – priestor veľký asi ako komora, z ktorého sálalo teplo a pach mastného jedla.

Kaviareň nemala toalety – iba dohodu s neďalekou stávkovou kanceláriou. Ladbroskers však mali otvoriť až o tri hodiny, a tak si Strike spravil menšiu odbočku do uličky a v tmavom priechode uľavil mechúru plnému slabej kávy, čo vypil v noci pri práci. Vyčerpaný a hladný, no s radosťou človeka, ktorý prekročil vlastné fyzické hranice, konečne vošiel do kaviarne, kde ho privítala silná vôňa praženice so slaninou.

Od stola práve vstali dvaja muži v hrubých mikinách a nepremokavých bundách. Strike sa natlačil do malého priestoru a so spokojným povzdychom si sadol na stoličku z ocele a tvrdého dreva. Sotva stihol otvoriť ústa, taliansky majiteľ mu priniesol veľký biely hrnček s čajom a trojuholníky bieleho chleba s maslom. O päť minút mal pred sebou na veľkom oválnom tanieri aj anglické raňajky.

Strike zapadal medzi ostatných mocných mužov, čo s hrmotom vchádzali a vychádzali z kaviarne. Bol veľký, tmavý, s boxerským nosom a hustými krátkymi kučeravými vlasmi, ktoré mu mierne ustupovali z vysokého klenutého čela nad namrzeným obočím. Tvár mu špatilo strnisko a tmavé oči zvýrazňovali kruhy pripomínajúce modriny. Jedol s neprítomným pohľadom upretým na protihľú budovu trhoviska. Z miznúcej tmy sa vynáral najbližší oblúkovitý vchod s číslom dva, sponad ktorého naňho civela prastará prísna bradatá tvár z kameňa. Jestvoval vari kedysi boh zdochlín?

Dominic Culpepper prišiel vo chvíli, keď sa pustil do klobásky. Chudý

novinár s výrazom miništranta bol skoro taký vysoký ako Strike. Keby nemal zvláštne asymetrické črty, akoby mu niekto skrútil tvárou v protismere hodinových ručičiek, oplýval by priam dievčenskou krásou.

„Dúfam, že pre mňa máte niečo dobré,“ vyhrkol, len čo si sadol. Stiahol si rukavice a podozrievavo sa poobzeral po kaviarni.

„Nedáte si niečo?“ opýtal sa Strike s plnými ústami jedla.

„Nie,“ odvetil Culpepper.

„Radšej si počkáte na croissant?“ uškrnul sa Strike.

„Choďte doriti, Strike.“

Bolo až smiešne ľahké doberať si bývalého žiaka súkromnej školy, ktorý si vzdorovito objednal čaj. Strikea pobavilo, že ľahostajného čašníka oslovil „kamoš“.

„No?“ ozval sa netrpezlivo Culpepper a zovrel horúci hrnček v bledých rukách.

Strike siahol do vrečka kabáta, vytiahol obálku a posunul ju k druhému mužovi.

Culpepper ju otvoril a začal čítať.

„Doriti,“ zanadával ticho po chvíli, horúčkovo listujúc v papieroch. Niektoré boli popísané Strikeovým rukopisom. „Kde ste to vzali?“

Strike mal znova plné ústa klobásky, a tak len štuchol do jedného z dokumentov, na ktorom bola naškriabaná adresa istej kancelárie.

„Od jeho osobnej asistentky,“ povedal, keď konečne prehltol. „Spáva s ňou, rovnako ako s tými dvoma, o ktorých viete vy. Práve si uvedomila, že z nej nebude ďalšia lady Parkerová.“

„Ako ste to zistili, dopekla?“ Culpepper civel na Strikea ponad papiere, ktoré vzrušene zvieral v roztrasených rukách.

„Detektívnou prácou,“ zahundral Strike, prežúvajúc klobásku. „Nerobili ste ju aj vy, skôr ako ste si začali najímať ľudí ako ja? Tá žena sa ešte chce zamestnať, Culpepper, takže si neželá objaviť sa vo vašom príbehu. Je to jasné?“

Culpepper odfrkol.

„Na to mala mysliet, skôr ako ukradla...“

Strike šikovne vykrútil papiere novinárovi z prstov.

„Neukradla ich. Chcel, aby mu dnes popoludní všetko vytlačila. Urobila iba jednu zlú vec – ukázala ich mne. Ak však chcete rozmazávať jej súkromie na stránkach novín, Culpepper, radšej si ich vezmem späť.“

„Strčte sa.“ Culpepper sa načiahol po dôkazy o obrovských daňových únikoch v Strikeovej chlpatej ruke. „Dobre, vynecháme ju z toho, ale jemu určite dôjde, kde sme to vzali. Nie je úplný idiot.“

„A čo urobí? Dá ju na súd, kde prezradí aj všetky ostatné pochybné kšefty, ktorých bola svedkom za posledných päť rokov?“

„Dobre, dobre,“ vzdychol si po chvíľke úvah Culpepper. „Dajte to sem. Vynechám ju z toho, ale musím sa s ňou pozhovárať, chápete? Potrebujem si overiť, že neklame.“

„Tie dokumenty neklamú. Nemusíte sa s ňou stretnúť,“ odsekol Strike.

Roztrasená, zaľúbená, príšerne sklamaná žena, od ktorej práve odišiel, by s Culpepperom nebola v bezpečí. V neovládateľnej túžbe pomstiť sa mužovi, ktorý jej slúbil manželstvo a deti, by napáchala trvalé škody na sebe a vlastnej budúcnosti. Strikeovi netrvalo dlho, kým si získal jej dôveru. Mala už skoro štyridsaťdva, myslela si, že lordovi Parkerovi porodí deti, a teraz ju ovládla akási krvilačnosť.

Strike s ňou strávil niekoľko hodín. Počúval príbeh jej zaslepanej lásky, díval sa, ako s plačom chodí po obývačke a kýva sa na pohovke s tvárou v dlaniach. Napokon súhlasila, že ho zradí, a zároveň pochová všetky svoje nádeje.

„Vynecháte ju z toho.“ Strike stískal papiere v pästi, ktorá bola takmer dva razy taká veľká ako Culpepperova. „Jasné? Aj bez nej je to poriadna bomba.“

Culpepper na okamih zaváhal a vystrúhal grimasu, no napokon sa vzdal.

„Okej, okej. Dajte to sem.“

Novinár si vopchal dokumenty do vnútorného vrecka a hltavo sa napil čaju. Jeho chvíľková namrzenosť na Strikea sa očividne vyparila pri úžasnej predstave, ako zničí povest' britskému aristokratovi.

„Lord Parker z Pennywellu,“ zahundral si veselo popod nos, „si fakt v riti, kamoško.“

„Dúfam, že toto zaplatí váš vydavateľ,“ ozval sa Strike, keď sa pred nimi zjavil účet.

„Hej, hej...“

Culpepper hodil na stôl desaťlibrovú bankovku a obaja muži vyšli z kaviarne. Strike si zapálil, len čo sa za nimi zatvorili dvere.

„Ako ste ju prinútili prehovoriť?“ opýtal sa Culpepper, keď spolu vykročili po studenej ulici popri motocykloch a dodávkach.

„Počúval som ju,“ odvetil Strike.

Culpepper naňho úkosom pozrel.

„Ostatní moji súkromní detektívi väčšinou hejújú ľuďom esemesky.“

„To je protiprávne.“ Strike vyfúkol dym do ustupujúcej tmy.

„Tak ako...?“

„Vy si chránite vaše zdroje, ja zasa moje.“

Mlčky prešli necelých päťdesiat metrov. Strike čoraz viac kríval.

„Bude to obrovský škandál. Obrovský,“ tešil sa Culpepper. „Ten starý pokrytecký sviniar bľaboce o chamtivosti korporácií, a pritom má na Kajmaních ostrovoch uliatych dvadsať miliónov...“

„Som rád, že ste spokojný,“ poznamenal Strike. „Faktúru vám pošlem mailom.“

Culpepper naňho vrhol ďalší pohľad.

„Čítali ste minulý týždeň v novinách o synovi Toma Jonesa?“

„Toma Jonesa?“

„Toho waleského speváka,“ vysvetlil Culpepper.

„Aha,“ zahundral bez záujmu Strike. „Poznám jedného Toma Jonesa z armády.“

„Čítali ste ten článok?“

„Nie.“

„Poskytol pekne dlhý rozhovor. Tvrdí, že s otcom sa nikdy nestretol. Vraj sa mu nikdy neozval. Stavím sa, že dostal viac, ako bude na vašej faktúre.“

„Ešte som vám ju neposlal,“ prehodil Strike.

„Chcem len povedať, že za jeden malý rozhovor by ste si mohli zopár nocí oddýchnuť od vypočúvania sekretárov.“

„Ak nechcete, aby som s vami prerušil spoluprácu, Culpepper, radšej mi to už prestaňte navrhovať,“ zdôraznil Strike.

„Viete, mohol by som o vás napísať aj tak,“ pokračoval Culpepper. „Odcudzený syn rockovej hviezdy, vojnový hrdina, ktorý nikdy nepoznal otca, pracuje ako súkromný...“

„Počul som, že aj navádzanie druhých na hekovanie mobilov je trestné.“

Na konci Long Lane spomalili a pozreli na seba. Culpepper sa nepokojne zasmial.

„Počkám teda na vašu faktúru.“

„Fajn.“

Vydali sa každý svojou cestou. Strike zamieril k stanici metra.

„Strike!“ ozval sa za ním z tmy Culpepperov hlas. „Pretiahli ste ju?“

„Už sa teším, čo si o tom prečítam, Culpepper,“ zakričal unavene Strike, ani sa neobrátil. Krivkajúc vošiel do tmavej stanice metra a stratil sa novinárovi z dohľadu.

2

Ako dlho budeme bojovať? Nemôžem zostať
a ani nezostanem! Mám iné veci na práci.

Francis Beaumont a Philip Massinger:
Malý francúzsky právnik

Metro sa už zapľňalo. Ľudia vyzerali ako vždy v pondelok: mali ochabnuté, bledé tváre a strnulý, rezignovaný výraz. Strike si sadol oproti mladej svetlolaske s opuchnutými očami, ktorej podchvíľou padala hlava. Zakaždým sa však strhla zo spánku a horúčkovito pozrela na rozmazané názvy staníc, či náhodou nepremeškala tú svoju.

Metro s rachotom a buchotom uháňalo k mizernému dvaapolizbovému bytu pod zle izolovanou strechou, ktorý Strike nazýval domovom. V hĺbke vlastnej vyčerpanosti, obklopený bezvýraznými tvármi spolucestujúcich, začal uvažovať nad náhodami, ktoré sa skrývali za existenciu každého z nich. Prísne vzaté je každé narodenie iba náhoda. Stovky miliónov spermii plávajú tmou a šanca, že sa človek stane práve sám sebou, je mizivá. Ktovie, koľkých z plného metra rodičia plánovali, uvažoval unavene. A koľkí sa narodili nechcene, presne ako on.

Na základnej škole s ním do triedy chodilo dievčatko, ktoré malo na tvári „oheň“ – *naevus flammeus*. Strike s ňou od začiatku potajme cítil určitú spriaznenosť. Obaja si so sebou od narodenia niesli čosi nezvyčajné a nezmazateľné, za čo vôbec nemohli. Oni to síce nevideli, ale všetci ostatní áno, a boli natoľko nevychovaní, že na to neustále upozorňovali. Ako päťročný si myslel, že občasný záujem cudzích ľudí súvisí s jeho jedinečnosťou. Napokon si uvedomil, že v ňom v skutočnosti vidia iba zygotu

slávneho speváka, neželaný dôkaz nevery. Strike sa s biologickým otcom stretol iba dva razy. Jonny Rokeby uznal otcovstvo až po teste DNA.

Dominic Culpepper bol stelesnením bulvárneho záujmu a predsudkov, s ktorými sa Strike v poslednom čase stretával už iba zriedka, keď si niekto náhodou spojil mrzuto pôsobiaceho bývalého vojaka so starúcou rockovou hviezdou. Každý hneď myslel na trustové fondy, tučné šeky, súkromné lety, VIP salóny a bezmedznú multimilionársku štedrosť. Ohromení Strikeovým skromným životným štýlom a vyčerpávajúcim pracovným časom si kládli otázku: Čo také Strike urobil, že sa otcovi takto odcudzil? Predstiera biedu, aby z Rokebyho vytiahol viac peňazí? Čo spravil s miliónmi, ktoré z prachatého milenca naisto vyžmýkala Strikeova matka?

V takej chvíli si Strike nostalgicky zaspomínal na kariéru v anonymnej armáde, kde nikomu nezáleží na tom, kto sú vaši rodičia a odkiaľ pochádzate. Dôležité sú iba schopnosti. Najosobnejšia otázka, akej musel čeliť, keď sa predstavoval v Špeciálnom vyšetrovacom útvere, bola žiadosť, aby zopakoval čudné meno, ktorým ho zaťažila jeho výstredne nekonvenčná matka.

Keď sa vynoril zo stanice metra, po Charing Cross Road už prúdila hustá premávka. Konečne svitalo – sivé novembrové svetlo neochotne rozháňalo váhavé tieni. Vyštavený a ubolený zabočil na Denmark Street. Tešil sa na krátky spánok, čo sa mu azda podarí vsunúť pred stretnutie s ďalším klientom, ktorý mal prísť o pol desiatej. Zakýval dievčine z obchodu s gitarami, s ktorou často trávil fajčiarske prestávky, vošiel do čiernych dverí pri 12 Bar Café a začal sa švereať po točitom kovovom schodisku okolo pokazeného výtahu, čo vyzeral ako vtáčia klietka. Prešiel popri dverách grafického dizajnéra na prvom poschodí a popri vlastnej kancelárii s ygravírovaným menom na druhom. Zastal na najmenšom odpočívadle na treťom, kde mal teraz domov.

Predchádzajúci obyvateľ, manažér baru na prízemí, sa presťahoval do honosnejších priestorov. Strike, ktorý niekoľko mesiacov prespával v kancelárii, využil príležitosť prenajať si prázdny byt, vďačný za jednoduché

riešenie svojho bezdomovectva. Priestor pod odkvapom bol podľa akýchkoľvek meradiel primálny, obzvlášť pre muža s výškou meter deväťdesiat. V sprche sa leda obrátil, kuchyňa a obývačka boli nešikovne spojené a takmer celú spálňu zaberala manželská posteľ. Časť Strikeovho majetku zostala ležať v škatuliach na odpočívadle, hoci mu majiteľ bytu výslovne prikázal, že ich má odstrániť.

Z malých okien mal výhľad na strechy okolitých budov a Denmark Street. Neprestajné dunenie basy z baru na prízemí k nemu doliehalo iba tlmene a často ho prehlušil vlastnou hudbou.

Strikeovu vrodennú poriadkumilovnosť bolo vidieť všade: posteľ bola ustlaná, riad umytý, všetko na svojom mieste. Potreboval sa oholiť a osprchovať, no na to si nájde čas aj neskôr. Zavesil kabát na vešiak, nastavil si budík na deväť dvadsať a oblečený sa vystrel na posteľ.

Zaspal o pár sekúnd a o pár ďalších – aspoň taký mal pocit – bol znova hore. Nieкто mu klopal na dvere.

„Prepáč, Cormoran, veľmi ma to mrzí...“

Keď otvoril, jeho sekretárka, vysoká mladá žena s dlhými medovými vlasmi, sa tvárila ospravedlňujúco. Pri pohľade naňho sa očividne zhrozila.

„Čo sa ti stalo?“

„Spal som. Bol som hore celú noc – vlastne dve noci.“

„Prepáč,“ zopakovala Robin, „no je deväť štyridsať, je tu William Baker a...“

„Dofrasa,“ zamrmlal Strike, „tuším som si zle nastavil budík... potrebujem päť mi...“

„To nie je všetko,“ prerušila ho Robin. „Prišla aj nejaká žena. Nemá s tebou dohodnuté stretnutie. Povedala som jej, že si na ňu dnes nenájdeš čas, ale odmieta odísť.“

Strike zazíval a pošúchal si oči.

„Päť minút. Sprav im čaj alebo čo.“

O šesť minút v čistej košeli vošiel na recepciu. Bolo z neho cítiť zubnú pastu a dezodorant, no oholiť sa nestihol. Robin sedela pri počítači.

„Lepšie neskoro ako nikdy,“ vyhlásil William Baker so strnulým úsmevom. „Ešte šťastie, že máte takú peknú sekretárku. Nebyť jej, asi by som sa začal nudiť a odišiel.“

Strike si všimol, že Robin očervenela od hnevu. Odvrátila sa a ostentatívne začala triediť poštu. Z Bakerových úst vyznelo slovo „sekretárka“ nechtutne urážlivo. Riaditeľ firmy v elegantnom pásikavom obleku si Strikea najal, aby preveril dvoch členov predstavenstva.

„Dobré ráno, William,“ povedal Strike.

„Ospravedlnenia sa nedočkám?“ zamrmlal Baker a uprel oči na strop.

Strike si ho nevnímal. „Dobrý deň. Kto ste vy?“ prihovoril sa krehkej žene v stredných rokoch v starom hnedom kabáte, sediacej na pohovke.

„Leonora Quineová,“ odvetila s prízvukom, ktorý Strikeovo vycvičené ucho zaradilo do juhozápadnej časti Anglicka.

„Mám pred sebou náročné predpoludnie, Strike.“ Baker bez pozvania vošiel do detektívovej kancelárie, no Strike ho nenasledoval. Riaditeľ sa prestal tváriť úlisne.

„Pochybujem, že v armáde vám trpeli neschopnosť zorganizovať si čas, pán Strike. Podte, prosím vás.“

Strike sa tváril, akoby ho nepočul.

„Čo presne odo mňa potrebujete, pani Quineová?“ opýtal sa ošumelo pôsobiacej ženy na pohovke.

„Ide o môjho manžela...“

„Pán Strike, zhruba o hodinu mám ďalšie stretnutie!“ William Baker prehovoril o čosi hlasnejšie.

„Vaša sekretárka vravela, že s vami nemám dohodnuté stretnutie, ale ja som povedala, že počkám.“

„Strike!“ vyštekol William Baker, akoby privolával psa k nohe.

„Robin,“ zavrčal vyčerpaný Strike, ktorý napokon stratil trpezlivosť, „vystav pánovi Bakerovi účet a daj mu spis. Sú v ňom aktuálne informácie.“

„Čože?“ Zaskočený William Baker sa vrátil na recepciu.

„Chce sa vás zbaviť,“ vyhlásila spokojne Leonora Quineová.

„Ešte ste nedokončili úlohu,“ povedal Baker Strikeovi. „Vraveli ste, že je toho viac...“

„Dokončí ju niekto iný. Niekto, komu neprekáža, keď je klient kretén.“

Atmosféra v miestnosti zhusla. Robin s kamennou tvárou vytiahla z registračky spis a podala ho Strikeovi.

„Ako sa *opovažujete*...“

„V spise nájdete veľa vecí, ktoré obstoja na súde,“ vyhlásil Strike a podal ho riaditeľovi. „Stoja za vynaložené peniaze.“

„Nedokončili ste...“

„Skončil s vami,“ skočila mu do reči Leonora Quineová.

„Zavri už konečne zobák, ty sprostá...“ začal William Barker, no vtom o krok ustúpil. Strike totiž spravil malý krok vpred. Všetci mlčali. Bývalý vojak zrazu akoby zaberal dva razy toľko miesta ako pred niekoľkými sekundami.

„Urobte si pohodlie v mojej kancelárii, pani Quineová,“ povedal ticho. Poslúchla.

„Myslíte, že si vás môže dovoliť?“ posmieval sa cúvajúci William Baker, teraz už s rukou na kľučke.

„Na poplatkoch sa viem dohodnúť,“ odvetil Strike. „Teda ak sa mi pozdáva klient.“

Vošiel za Leonorou Quineovou do kancelárie a zabuchol za sebou dvere.